

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะนำเสนอการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับ
ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย
ผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 99.0 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี
มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี โดยร้อยละ 89.4 ดำรง
ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ผู้บริหารร้อยละ 81.0 ไม่ได้เข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการใช้
หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 91.0 ไม่มีประสบการณ์การสอน
วิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมีส่วนน้อยที่ผู้บริหาร ร้อยละ 7.1 สอนวิชาภาษา
อังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และผู้บริหารร้อยละ 3.5 สอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3

ส่วนครูวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.0 เป็นเพศหญิง
มีอายุระหว่าง 36-40 ปี ร้อยละ 92.5 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี เหตุที่สอนวิชาภาษา
อังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ร้อยละ 70.3 มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ (ระดับ
ป. 5-6) มาก่อน 1-5 ปี และร้อยละ 67.2 ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้สอน ร้อยละ 83.0
ได้รับการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี สำหรับระดับชั้นที่สอนภาษาอังกฤษ คือ สอนทั้งระดับชั้นประถมศึกษา
และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากสอนวิชาภาษาอังกฤษแล้ว มีครูบางคนที่ต้องสอนกลุ่มวิชา
ภาษา กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ และกลุ่มวิชาอื่น ๆ อีก และยังมีหน้าที่อื่นที่ผู้บริหารโรงเรียน

มอบหมายให้ปฏิบัติคือ ครูประจำชั้น ครูวิชาการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาภาษา และอื่น ๆ เช่น ครูที่ปรึกษากิจกรรม เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุและเจ้าหน้าที่โครงการอาหารกลางวัน เป็นต้น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1. ด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 การวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

พบว่า เกี่ยวกับการเตรียมวางแผนก่อนการใช้หลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 91.0 ได้ส่งครูเข้ารับการอบรม/สัมมนา การใช้หลักสูตรที่จัดโดยสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ร้อยละ 85.1 ได้สนับสนุน/ส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษด้วยตนเองและร้อยละ 70.2 ได้ให้ครูไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล/อำเภอ และมีส่วนน้อยร้อยละ 13.4 ได้เชิญศึกษานิเทศก์/วิทยากรมาให้คำแนะนำด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวิธีสอนแก่ครู สำหรับการวางแผนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 67.3 ได้ดำเนินการร่วมกับครูวิชาการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและครูวิชาภาษาอังกฤษ

1.2 การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.2 ได้ดำเนินการโดยมอบหมายให้ครูประจำวิชา ชี้แจงเรื่องหลักสูตรแก่นักเรียน ร้อยละ 54.0 ได้ประชุมชี้แจงเรื่องหลักสูตรแก่ครูหัวหน้ากลุ่มวิชา ภาษาและครูวิชาภาษาอังกฤษ และมีส่วนน้อยร้อยละ 34.0 ที่ได้ประชุมชี้แจงเรื่องหลักสูตรแก่ ผู้ปกครองนักเรียน ร้อยละ 26.2 ได้จัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับประโยชน์ของวิชาภาษาอังกฤษ และร้อยละ 9.0 ที่ได้จัดทำเอกสารแนะนำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ และผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.0 และ 82.0 ได้ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์การใช้ หลักสูตร 2 วิธี 1 วิธี และมีส่วนน้อยร้อยละ 40.4 ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร 3 วิธี ไม่มีผู้บริหารโรงเรียนใดที่ไม่ได้ประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรเลย

1.3 การเตรียมบุคลากร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.0 และ 62.0 ได้ดำเนินการโดยพิจารณาครูที่มีวุฒิเอกภาษาอังกฤษและมีประสบการณ์เข้าสอน

วิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับการสนับสนุน/ส่งเสริมการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 93.0 ได้จัดหาเอกสาร/คู่มือเกี่ยวกับหลักสูตรให้แก่ครูเกี่ยวกับการบำรุงขวัญ/เสริมกำลังใจ ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 79.4 ได้สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม/ดูงานการใช้หลักสูตรระยะสั้นในช่วงปิดเทอม และมีส่วนน้อย ร้อยละ 23.4 ที่ได้กระตุ้น/ให้กำลังใจแก่ครูก่อนสอน

1.4 การสนับสนุนการจัดการ/การจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 77.3 และ 71.0 ได้จัดซื้อจากงบประมาณของรัฐ และได้รับจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 78.0 ตอบว่า เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรที่โรงเรียนจัดทำร่วมกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ แผนการสอน ร้อยละ 87.2 ตอบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ ได้แก่ ครูวิชาภาษาอังกฤษ ส่วนเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 93.0, 85.1 และ 82.0 ได้จัดหาแนวการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พจนานุกรมภาษาอังกฤษ (อังกฤษ-ไทย) คลอจนวนหนังสือแบบเรียนและคู่มือครูภาษาอังกฤษให้แก่ครู

1.5 การจัดซื้อ/วัสดุอุปกรณ์วิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับการดำเนินการจัดระบบการจัดซื้อ/วัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 83.0 ได้ให้ครูวิชาภาษาอังกฤษรับผิดชอบซื้อ/วัสดุอุปกรณ์ด้วยตนเอง และมีส่วนน้อยร้อยละ 35.5 ได้มอบหมายให้ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาภาษาอังกฤษดูแลการใช้ซื้อ/วัสดุอุปกรณ์ และร้อยละ 33.3 ได้จัดทำทะเบียนบริการเบิก/ยืมสื่อและวัสดุอุปกรณ์แก่ครู เกี่ยวกับการดำเนินการจัดเก็บ บำรุง รักษา และซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 62.4 และ 51.1 ได้จัดศูนย์สื่อเพื่อเก็บรักษาและมีเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ และมอบหมายให้ครูเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาได้ตรวจสอบและดำเนินการจัดจ้างซ่อมอุปกรณ์ประเภทอิเล็กทรอนิกส์ และมีส่วนน้อยร้อยละ 21.3 ที่ได้สนับสนุน/จัดหาเงินนอกงบประมาณในการบำรุง รักษา และซ่อมแซมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ส่วนครูวิชาภาษาอังกฤษได้ดำเนินการดังนี้

1.6 การเตรียมการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 69.0 มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรก่อนการวางแผนการใช้หลักสูตรปานกลาง

โดยร้อยละ 82.4 และ 77.0 ได้ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรด้วยตนเอง และเข้ารับการอบรม/สัมมนา/ประชุมปฏิบัติการการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับการเตรียมข้อมูลในการวางแผนการใช้หลักสูตร ครูร้อยละ 92.4 ได้ศึกษาเนื้อหาในแบบเรียน ร้อยละ 88.1 ได้ศึกษาคู่มือครูภาษาอังกฤษ/เอกสารประกอบหลักสูตร และร้อยละ 77.0 ได้ศึกษาแนวการสอนของกรมวิชาการเกี่ยวกับการเตรียมวางแผนการใช้หลักสูตร ครูร้อยละ 70.4 และ 64.0 ได้จัดทำเครื่องมือวัดผล/ประเมินผลร่วมกันกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา และเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา นอกจากนี้ยังมีครูส่วนน้อยร้อยละ 38.0 ได้จัดทำแผนการสอนร่วมกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.7 การเตรียมเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับการใช้เอกสารประกอบหลักสูตรครูร้อยละ 85.0, 77.4 และ 72.3 ได้ใช้แนวการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หนังสือแบบเรียน/คู่มือครูภาษาอังกฤษ และพจนานุกรมภาษาอังกฤษ (อังกฤษ-ไทย) นอกจากนี้ยังใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ครูร้อยละ 48.4 และ 37.1 ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียนกับแบบฝึกหัดเสริมทักษะภาษาอังกฤษ และมีส่วนน้อยร้อยละ 14.4 ที่ได้ร่วมจัดทำเอกสารประกอบการอ่านสำหรับนักเรียน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 การสนับสนุน/ส่งเสริมการเตรียมการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 78.0 ได้ชี้แจงเกี่ยวกับการเขียนบันทึกการสอนแก่ครู ร้อยละ 73.0 ได้มอบหมายให้ครูจัดทำแผนการสอนระยะสั้น/ประจำภาคเรียน และร้อยละ 57.4 ได้มอบหมายให้จัดทำกำหนดการสอน/โครงการสอน และมีส่วนน้อยร้อยละ 26.2 ที่ได้ร่วมจัดทำประมวลการสอนประจำภาคเรียน/ประจำปี

2.2 การจัดเตรียม/การสนับสนุนการใช้สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 92.2 ได้จัดเตรียม/สนับสนุนการใช้สถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยจัดเตรียมห้องเรียนที่มีเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีส่วนน้อยที่ได้เตรียมห้องสมุด โรงอาหารของโรงเรียน ห้องชมรมภาษาอังกฤษ ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ และอาคารเรียนชั่วคราว เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 การสนับสนุน/ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับการสนับสนุน/ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 62.4 และ 53.0 ได้สนับสนุน/ส่งเสริมการจัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษและการจัดกิจกรรมตอบปัญหาวิชาภาษาอังกฤษ และมีส่วนน้อยร้อยละ 42.0, 12.1 และ 10.0 ที่ได้สนับสนุน/ส่งเสริมการจัดนิทรรศการภาษาอังกฤษ เชิญวิทยากรมาสอนพิเศษ และจัดฉายภาพยนตร์ภาษาอังกฤษตามลำดับ เกี่ยวกับผู้มีหน้าที่ให้บริการแนะแนวการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 89.0 และ 52.0 ตอบว่า ได้แก่ ครูวิชาภาษาอังกฤษ และครูวิชาการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.4 การสนับสนุน/ส่งเสริมการใช้สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ พบว่า เกี่ยวกับการสำรวจความต้องการการใช้สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 91.0 และ 62.0 ได้สำรวจ/สอบถามความต้องการการใช้สื่อการเรียนการสอนจากครูประจำวิชา กับได้สำรวจจำนวนและประเภทของสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ของโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดบริการการใช้สื่อ/วัสดุอุปกรณ์โรงเรียนร้อยละ 56.0 และ 51.0 ได้จัดบริการมุมสื่อในห้องเรียน และจัดเตรียมเครื่องมือ/อุปกรณ์การผลิตสื่อไว้บริการครู เกี่ยวกับสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 86.0, 79.0, 76.0 และ 67.4 ตอบว่า มีบัตรค่า เครื่องบันทึกเสียง บัตรภาพ และเครื่องฉายแผ่นโปร่งใส ตามลำดับ

2.5 การสนับสนุน/ส่งเสริมการวัด/ประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับการสนับสนุน/ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด/ประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 87.2, 78.0 และ 51.1 ได้มอบหมายให้ครูศึกษาจากคู่มือการประเมินผลการเรียนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดส่งครูเข้ารับการอบรม/ประชุม

ปฏิบัติการ กับให้ครูได้ไปศึกษาดูงานการวัด/ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่
โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดชั้น

2.6 การนิเทศ/ติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา-
ตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับการนิเทศ/ติดตามผลการใช้หลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 84.4,
82.0 และ 80.1 ได้ปฏิบัติโดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอบถามจากครูวิชาภาษาอังกฤษ
และเชื่อมชั้นเรียนเกี่ยวกับผู้นิเทศ/ติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน
ร้อยละ 89.4, 63.1 และ 53.1 ตอบว่า ได้ปฏิบัติด้วยตนเอง/ได้มอบหมายให้ครูวิชาภาษา
อังกฤษที่มีประสบการณ์สูง และได้มอบหมายให้ครูวิชาการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาปฏิบัติ และ
น้อยที่สุดร้อยละ 10.0 นิเทศโดยครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

2.7 การสนับสนุน/ส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 87.2, 57.4 และ 55.0 ได้มอบหมายให้ครูวิชา
ภาษาอังกฤษพิจารณาผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลใน
การจัดสอนซ่อมเสริม ได้ประชุมชี้แจงเรื่องความสำคัญของการสอนซ่อมเสริมแก่ครูหัวหน้ากลุ่มวิชา
ภาษาและครูวิชาภาษาอังกฤษ กับมอบหมายให้บันทึกการสอนและบันทึกผลการสอนซ่อมเสริม
แต่ละครั้งตามลำดับ และมีส่วนร่วมน้อยร้อยละ 19.1 และ 3.5 จัดครูที่มีความสามารถเข้าสอน
ซ่อมเสริมและมอบหมายให้ครูไปสังเกตการสอนซ่อมเสริมที่โรงเรียนมัธยมศึกษา

ส่วนครูวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ดำเนินการดังนี้

2.8 ด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเตรียมการสอนนั้นพบว่า
ความต้องการการช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรครูร้อยละ 81.1 ต้องการให้มีการประชุม
ปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ การแสวงหาความรู้เพื่อ
เตรียมการใช้หลักสูตรครูร้อยละ 91.0 ศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษจากเอกสาร
ด้วยตนเอง ด้านการดำเนินการเตรียมการสอนนั้น ครูร้อยละ 62.0 ได้เตรียมสื่อและเครื่องมือ
ทดสอบประจำบทเรียน

2.9 การจัดห้องเรียน/บรรยากาศในห้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับลักษณะห้องเรียนที่จัดครูร้อยละ 91.0 และ 76.1 ได้จัด
แบบคณะเด็กแก่กับเด็กเรียนซ้ำ และรวมเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เก่ากับใหม่ไว้ในห้อง

เดียวกัน และมีส่วนน้อยร้อยละ 5.0 และ 2.5 ได้จัดแบบแยกเด็กเก่งกับเด็กเรียนช้า และจัดเด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เก่ากับใหม่ไว้ต่างห้องกัน เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศในห้องเรียน ครูร้อยละ 49.1 และ 47.2 ได้จัดป้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียน และจัดมุมอ่านภาษาอังกฤษ และมีส่วนน้อยร้อยละ 43.0 และ 30.2 ได้จัดมุมกิจกรรมภาษาอังกฤษ และมุมสื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้นักเรียนลองฝึกใช้ เกี่ยวกับการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 76.1 ได้จัดห้องเรียนตามกิจกรรมการเรียนการสอน และมีส่วนน้อยร้อยละ 40.2 และ 3.1 ที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และจัดไปทัศนศึกษา

2.10 ด้านการสอนซ่อมเสริม เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนที่เรียนช้า ครูร้อยละ 65.0, 57.2 ตอบว่า นักเรียนขาดแคลนหนังสือเรียนและไม่ค่อยทำงานที่มอบหมายให้ กับมีส่วนน้อยร้อยละ 37.1 และ 15.0 ที่ตอบว่า นักเรียนขาดเรียนบ่อยและมีจำนวนมากเกินไป เกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 72.0 และ 50.3 ได้ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าโดยให้นักเรียนเก่งช่วยสอน และสอนเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ ร้อยละ 63.0 และ 56.0 ได้ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษทางภาษาอังกฤษ โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกตามความถนัดและความสนใจ และจัดแข่งขันตอบปัญหาวิชาภาษาอังกฤษ แต่มีส่วนน้อยร้อยละ 21.4 และ 19.0 ที่ได้ตั้งชมรมภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมนักเรียนเรียนเก่งและจัดพาไปทัศนศึกษา

2.11 การใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ พบว่า เกี่ยวกับสื่อที่ใช้สอน ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.0, 91.1 และ 81.0 ได้ใช้บัตรคำ บัตรภาพ และเทปบันทึกเสียง และครูส่วนน้อย ร้อยละ 9.4 และ 6.3 ใช้สไลด์ และภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ เกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือเรื่องสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ครูร้อยละ 84.3 และ 76.1 ต้องการงบประมาณการจัดซื้อและต้องการความรู้ความเข้าใจเรื่องการผลิต ตลอดจนสาธิตการใช้สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

2.12 การวัดผล/ประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับการจัดทำเครื่องมือ/ประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ ร่วมกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 78.0 และ 77.4 ตอบว่า ได้จัดทำขึ้นโดยยึดเนื้อหาในแบบเรียนกับจุดประสงค์ และคำอธิบายรายวิชา เกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือด้านการวัด/ประเมินผลวิชาภาษา

อังกฤษ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 84.3, 78.0 และ 69.1 ต้องการการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผล/ประเมินผลทักษะภาษาอังกฤษที่ตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร การอบรมการเขียน ข้อทดสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และคำแนะนำ/ชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการวัด/ประเมินผล

2.13 การนิเทศ/ติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา-ตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 79.0, 48.4 และ 44.0 ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาภาษาอังกฤษผู้มีประสบการณ์สูงที่ได้รับมอบหมายและครูวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา และมีส่วนน้อยร้อยละ 4.0 และ 2.0 ได้รับการช่วยเหลือ และคำแนะนำจากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและเพื่อนครูวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับวิธีที่ได้รับคำแนะนำ/การช่วยเหลือ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 60.0, 56.0 และ 51.0 ตอบว่า ได้รับการเชื่อมชั้นเรียน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ และการแนะนำให้ไปศึกษาคู่มือการสอนที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในท้องถิ่น และมีส่วนน้อยร้อยละ 19.0 ที่ได้รับคำแนะนำโดยการจัดหาสื่อตัวอย่างและสาธิตการใช้สื่อ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร

1.1 การวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากผลการวิจัย พบว่า เกี่ยวกับการดำเนินการเตรียมวางแผนก่อนการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 91.0, 85.1 และ 70.2 ได้ส่งครูวิชาภาษาอังกฤษเข้ารับการอบรมสัมมนาการใช้หลักสูตรที่จัดโดยสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สนับสนุน/ส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตรด้วยตนเอง และยังได้ให้ไปศึกษาคู่มือที่โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบล และอำเภอด้วย จะเห็นได้ว่า ในการวางแผนการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการหลายวิธีด้วยกัน และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ($n = 28$) พบว่า การวางแผนก่อนการใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จปานกลาง ซึ่งตรงกับครูที่ร้อยละ 69.0 ให้ข้อมูลว่า ยังมีความเข้าใจหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษปานกลางก่อนวางแผนการใช้หลักสูตรเช่นกัน แม้จะได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวข้างต้นก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าอาจจะ

เพราะหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารโรงเรียนอยู่ เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนก็พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.0 ไม่ได้เข้าร่วมอบรม สัมมนา การใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษกับครูด้วย ส่งแค่ครูเข้าร่วมอบรม สัมมนาเท่านั้น ประกอบกับร้อยละ 91.0 ก็เป็นผู้ที่ไม่มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษามาก่อน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องหาวิธีอื่น ๆ เพื่อให้ครูเข้าใจหลักสูตร และจากการสัมภาษณ์ครูก็พบว่า เวลาที่ใช้อบรม สัมมนาการใช้หลักสูตรยังน้อยเกินไป ยังไม่อาจจะทำให้ครูเข้าใจหลักสูตรทั้งหมดเป็นอย่างดีในระยะเวลาอันสั้นได้ และเป็นเรื่องใหม่สำหรับครู เช่นเดียวกับผู้บริหารโรงเรียนด้วย ในประเด็นเกี่ยวกับการอบรม สัมมนาการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ถ้าจะมีการเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ควรจัดอบรม สัมมนา และประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูให้มีระยะเวลาที่มากพอสมควร เพื่อความเข้าใจในการใช้หลักสูตร ตลอดจนนำไปปฏิบัติให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นวิชาเลือกเสรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกี่ยวกับการดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 67.3 ได้วางแผนร่วมกับครูวิชาการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและครูวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากครูวิชาการและครูวิชาภาษาอังกฤษจะเข้าร่วมอบรม สัมมนาการใช้หลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ฉะนั้น การวางแผนการใช้หลักสูตรร่วมกันเป็นวิธีหนึ่งที่น่าจะทำให้การวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น เพราะได้มีการประสานร่วมกันทั้งฝ่ายผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูวิชาภาษาอังกฤษโดยตรง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้ระบุเกณฑ์การปฏิบัติงานไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูควรส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติการใช้หลักสูตรให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง และครูส่วนใหญ่ร้อยละ 92.4 ได้ศึกษาเนื้อหาในแบบเรียนและคู่มือครูภาษาอังกฤษ ร้อยละ 88.1 ศึกษาเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรอื่น ๆ ร้อยละ 77.0 ศึกษาแนวการสอนของกรมวิชาการ และร้อยละ 70.4 และ 64.0 ได้จัดเครื่องมือวัดและประเมินผลร่วมกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา และเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ออกแบบร่วมกับกลุ่มโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีครูส่วนน้อย ร้อยละ 38.0 ได้จัดแผนการสอน ร่วมกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ในส่วนของ การดำเนินการ วางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษนี้ จะเห็นได้ว่าได้มีการร่วมมือกันในระดับกลุ่มโรงเรียน มัธยมศึกษาและขยายโอกาสทางการศึกษาค่อนข้างมากขึ้น ทั้งนี้เพราะกรมวิชาการ (2533) ได้ระบุไว้ในแนวทางการดำเนินการใช้หลักสูตรในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่ว่า ให้มีการร่วมมือกันเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในระดับกลุ่ม-โรงเรียน และช่วยเหลือกันทางวิชาการมากขึ้น และเมื่อโรงเรียนประถมศึกษาเปิดขยายโอกาส ทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงได้มีการร่วมมือกันในระดับกลุ่มเพื่อการดำเนินงานทาง วิชาการ และสนองแนวทางการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการด้วย

1.2 การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.3 ได้มอบหมายให้ครูชี้แจงหลักสูตรแก่นักเรียน และจากการสัมภาษณ์ครูก็พบตรงกันว่า ครูได้ชี้แจงถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษา สำคัญ จุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษและจุดประสงค์การเรียนรู้อาชีวศึกษา และปรากฏว่า ประสพผลสำเร็จปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับนักเรียนอยู่ จึงอาจจะยังไม่ค่อยเข้าใจจุดประสงค์ของหลักสูตรและความ จำเป็นที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษมากนัก นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 54.0 ได้ประชุมชี้แจง เรื่องหลักสูตรแก่ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาภาษาและครูวิชาภาษาอังกฤษ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ก็พบว่า การชี้แจงนำความเข้าใจเรื่องหลักสูตรแก่ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาภาษา และครูวิชาภาษาอังกฤษ ประสพผลสำเร็จมาก อาจเป็นเพราะว่า ครูมีความรู้และประสบการณ์เดิมอยู่บ้าง จึงทำให้เข้าใจ หลักสูตรได้ดี และมีส่วนน้อยร้อยละ 34.0 ได้ประชุมชี้แจงเรื่องหลักสูตรแก่ผู้ปกครองนักเรียน และ จากการสัมภาษณ์พบว่า การประชุมชี้แจงเรื่องหลักสูตรภาษาอังกฤษแก่ผู้ปกครองนักเรียนยังประสพ ผลสำเร็จปานกลางเท่านั้น คงเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จึงทำให้เห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษน้อย นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนส่วนน้อยได้จัดทำ บัณฑิตเกี่ยวกับประโยชน์ของภาษาอังกฤษ ตลอดจนจัดทำเอกสารแนะนำหลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับจำนวนวิธีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรนั้น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.0 และ 82.0 ได้ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ 2 วิธี

และ 1 วิธี ตามลำดับ และมีส่วนน้อยใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ 3 วิธี แสดงว่า ผู้บริหารทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร ดังที่ นักการศึกษาหลายท่าน เช่น วิชัย วงษ์ใหญ่ (2527) และธำรง บัวศรี (2531) ได้ให้ความสำคัญของการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรว่า การใช้หลักสูตรใหม่จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรด้วย เพราะการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการยอมรับหลักสูตรใหม่นั้นจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ ผู้วิจัยเห็นว่าการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรจะบรรลุผลได้อย่างจริงจังในโรงเรียนขนาดใหญ่ใกล้ความเจริญและชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับมีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจำนวนมากจะตั้งอยู่ห่างไกลชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและครูยังไม่เข้าใจเทคนิคการประชาสัมพันธ์ และขาดความพร้อมในการดำเนินงาน จึงเป็นการยากที่จะชี้แจงให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าใจ จุดประสงค์ และแนวการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรได้อย่างชัดเจน เพียงแต่เปิดสอนให้ ครบตามหลักสูตรเท่านั้น และข้อจำกัดของการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรดังกล่าวทำให้มี ผลกระทบต่อการเรียนและการเตรียมความพร้อมในการเรียนของนักเรียนอีกด้วย

1.3 การเตรียมบุคลากร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 94.0 และ 62.0 ได้ดำเนินการจัดครูเข้าสอนโดยพิจารณาครูที่มีวุฒิเอกภาษาอังกฤษ และมีประสบการณ์เข้าสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดครูเข้าสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรมากที่สุด และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดครูเข้าสอน พบว่า มีทั้งจัดได้อย่างเหมาะสมและไม่เหมาะสม ที่ว่าเหมาะสมนั้น คือ ผู้บริหารสามารถจัดครูที่จบวิชาเอกและวิชาโทการสอนภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรี และที่จบวิชาเอกและวิชาโททางการสอนภาษาอังกฤษระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง (ป.กศ.สูง) เข้าสอน แต่ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามครู พบว่า มีครูเพียงร้อยละ 38.0 ที่จบวิชาเอกทางการสอนภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรี ส่วนที่เหลือก็เป็นผู้ที่เรียนวิชาโททางการสอนภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรี หรือเรียนวิชาเอกหรือโททางการสอนภาษาอังกฤษระดับ ป.กศ.สูง และการจัดครูเข้าสอนที่นับว่ายังไม่เหมาะสมนั้นได้แก่ การจัดครูที่ไม่จบทาง

การสอนภาษาอังกฤษ แต่มีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา และสนใจเข้ารับการอบรมกับสมัครใจที่จะสอนวิชานี้เข้าสอน จึงเห็นได้ว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่เปิดสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี มีข้อจำกัดหลายประการ ดังรายงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2534) และรายงานผลการสัมมนาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535) ระบุตรงกันว่า ครูที่บรรจุในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี ด้านการสอน และขาดแคลนครูในบางวิชาเอกที่เปิดสอน ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาดังกล่าวน่าจะมาจากการวางแผนการผลิตครู การเพิ่มของโรงเรียนในโครงการฯ และจำนวนนักเรียนอย่างรวดเร็ว และการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี (2534) ที่ว่าให้จัดการเรียนการสอนได้ในโรงเรียนที่มีบุคลากรผู้สอนเพียงพอ จึงทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนครูในบางวิชาเอก และทำให้การบรรจุครูไม่สามารถเลือกครูได้ แต่บรรจุเพื่อให้มีครูสอนตามเกณฑ์ของโรงเรียน โดยไม่มีเกณฑ์ในการเลือกบรรจุครูให้ตรงกับสาขาวิชาที่เปิดสอน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการจัดครูเข้าสอนซึ่งไม่ตรงตามวุฒิ และหากปรับตำแหน่งการก็จะสามารถแก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้

เกี่ยวกับการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรแก่ครู ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 93.0 ได้จัดหาเอกสารคู่มือครูภาษาอังกฤษให้ นอกจากนี้ยังได้สอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การวัด/ประเมินผล สื่อการเรียนการสอน แนะนำวิทยากรที่มีความสามารถให้ และให้โอกาสที่จะปรึกษากับครูภาษาอังกฤษที่มีประสบการณ์สูง ผู้วิจัยเห็นว่าการกิจกรรมดังกล่าวเป็นการสนับสนุน/ส่งเสริมบุคลากรให้มีความพร้อมที่จะทำการสอน ดังที่สังัด อุทรานันท์ (2527) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนว่า ควรสนับสนุน/ส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยบริการวัสดุ หลักสูตรให้แก่ครู เป็นต้น เกี่ยวกับการบำรุงขวัญและเสริมกำลังใจ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.4 ได้สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ความรู้การใช้หลักสูตรระยะสั้นในช่วงปิดเทอม และให้ความสำคัญของงานสอนต่อการพิจารณาความดีความชอบ ผู้วิจัยเห็นว่า การบำรุงขวัญและเสริมกำลังใจแก่ครูจะช่วยให้ครูมีกำลังใจ และกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ดังที่ กรมวิชาการ (2522) ระบุว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมความรู้แก่ครูด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การให้ไปสังเกตการสอนที่โรงเรียนอื่นที่มีผลงานดี ส่งครูเข้ารับการอบรม เป็นต้น อนึ่ง จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนก็ได้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า ได้มีการ

จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสำหรับการส่งครูไปอบรมด้วย เป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีกำลังใจในการปฏิบัติงานสอนอย่างเต็มความสามารถ

1.4 การสนับสนุนการจัดหาและจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 77.3 และ 71.0 ได้จัดซื้อโดยใช้เงินงบประมาณ และได้รับแจกจากกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการตามลำดับ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบว่าที่เป็นเช่นนี้ เพราะโรงเรียนที่เปิดสอนระยะแรกจะได้รับเอกสารพอเพียง และสามารถจัดซื้อแนวการสอนของกรมวิชาการได้บ้าง แต่ต่อมาเมื่อได้มีการขยายโรงเรียนในโครงการนี้มากขึ้น ประกอบกับในระยะหลังกรมวิชาการได้จัดพิมพ์เอกสารดังกล่าวจำหน่ายให้ทางโรงเรียนจัดซื้อเอง โรงเรียนจึงไม่สามารถจัดหาหนังสือเรียนได้ครบถ้วน ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอน ส่วนเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรที่โรงเรียนได้ช่วยกันจัดทำขึ้นในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษานั้น ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 78.0 ตอบว่า ได้แก่ แผนการสอน ตรงกับที่ครูให้ข้อมูลในเรื่องการวางแผนการใช้หลักสูตรว่า ได้จัดทำแผนการสอนร่วมกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาเช่นกัน แสดงว่า โรงเรียนพอจะช่วยเหลือตนเองได้บ้าง ทำให้การสอนนั้นดำเนินไปได้ดีพอสมควร

เกี่ยวกับการจัดหาเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรให้แก่ครู ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 93.0 ได้จัดหาแนวการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 85.1 ได้จัดหาพจนานุกรมภาษาอังกฤษ (อังกฤษ-ไทย) และร้อยละ 82.0 ได้จัดหาแบบเรียนและคู่มือครูภาษาอังกฤษให้แก่ครู และตรงกับข้อมูลจากครูที่ว่า ครูเองก็ได้ใช้เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คู่มือการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรด้วย ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดหาเอกสารดังกล่าวให้แก่ครูก็เพราะครูไม่มีเวลาในการจัดหาเอกสารดังกล่าว เนื่องจากต้องสอน 2 ระดับพร้อมกัน และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูก็พบว่า บางโรงเรียนได้มอบหมายให้ครูจัดซื้อเอกสารที่จำเป็นเองก่อนแล้วนำใบเสร็จมาเบิกที่โรงเรียนภายหลัง

สำหรับข้อจำกัดเกี่ยวกับเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรนี้ ผู้บริหารโรงเรียน และครูให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ตรงกันบางประเด็น คือ ความไม่เพียงพอและความต้องการใช้คู่มือครูแบบเรียน และพจนานุกรมภาษาอังกฤษ (อังกฤษ-ไทย) นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนตอบว่า การที่เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรไม่เพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนเปิดสอนใหม่และได้รับเอกสารล่าช้า และในด้านครูมีความต้องการหนังสืออ่านประกอบและหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอังกฤษนอกเหนือจากหนังสือเรียน แสดงว่า ครูมีความต้องการจะศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง เพื่อเสริมความรู้ภาษาอังกฤษให้เพียงพอ

นอกจากนี้ เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน ครูร้อยละ 48.4 ได้จัดทำแบบฝึกหัดประจำบทเรียน ร้อยละ 37.1 ได้จัดทำแบบฝึกหัดเสริมทักษะภาษาอังกฤษ และร้อยละ 14.4 ได้จัดทำเอกสารประกอบการอ่านสำหรับนักเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดทำแผนการสอน และเอกสารประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นการร่วมมือกันทางวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียนตามแนวทางการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน กับทั้งครูยังสามารถใช้แผนการสอนเตรียมการสอน และเอกสารประกอบการเรียนการสอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้อย่างเหมาะสม ดังที่ ดิลก บุญเรืองรอด (2521) กล่าวไว้ว่า การจัดทำแผนการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอนร่วมกัน เป็นขั้นตอนสำคัญมากในการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างวิชากับการเรียนการสอน อันจะส่งผลไปผู้เรียนในที่สุด

1.5 ในการจัดระบบการจัดสื่อ/วัสดุอุปกรณ์วิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 83.0 ได้มอบหมายให้ครูรับผิดชอบสื่อและวัสดุอุปกรณ์ด้วยตนเอง และมีส่วนน้อยร้อยละ 35.5 ได้มอบหมายให้ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาดูแลการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ และผู้บริหารร้อยละ 33.3 ได้จัดทำทะเบียนบริการเบิก/ยืมสื่อ และวัสดุอุปกรณ์แก่ครู เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบการศึกษาทั้ง 2 ระดับ ฉะนั้น การกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบออกไปยังครูประจำกลุ่มวิชาต่าง ๆ นั้น จะทำให้มีความสะดวกมากขึ้น และโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาได้จัดทำทะเบียนบริการเบิก-ยืมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ด้วยก็เพื่อที่จะแยกสื่อแต่ละประเภท

แต่ละวิชาไว้เป็นหมวดหมู่ ทั้งนี้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา
(กรมสามัญศึกษา, 2530) ที่ว่า ควรจัดสื่อเป็นหมวดหมู่และมีทะเบียนคุมสื่อด้วย

เกี่ยวกับการดำเนินการจัดเก็บ บำรุง รักษา และซ่อมแซมสื่อการเรียน
การสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.4 ได้จัดศูนย์สื่อเพื่อเก็บรักษาและมีเจ้าหน้าที่
ดูแลรับผิดชอบ ตลอดจนมอบหมายให้ครูเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ได้ตรวจและดำเนินการจัดจ้าง
ซ่อมอุปกรณ์ประเภทอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูซึ่งได้ให้ข้อมูล
ตรงกันว่า สื่อไม่เพียงพอ แต่จากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตประเภท และชนิดของสื่อจากโรงเรียน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา และได้พบว่า สื่อบางชนิดมีอยู่แต่ครูไม่รู้จักใช้ สื่อบางชนิด
ชำรุด และยังไม่มีการซ่อมแซมขึ้นมาใช้ใหม่ ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการขาดแคลนสื่อการสอน
การจัดเก็บ บำรุง รักษา และซ่อมแซม สื่อการเรียนการสอนคงจะไม่มีพอใช้อยู่เรื่อยไป การจะ
รองบประมาณอย่างเดียวยังไม่ได้ จึงจำเป็นต้องอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องดูแลในเรื่องนี้
อย่างจริงจังด้วย เพราะยังมีผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยร้อยละ 21.3 ที่ได้สนับสนุน/จัดหา
เงินนอกงบประมาณในการบำรุงรักษาและซ่อมแซมสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ และจากข้อมูลที่มีผู้บริหาร-
โรงเรียนบางส่วนได้แก้ปัญหาโดยมอบหมายให้ครูเจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ได้ตรวจสอบ และ
ดำเนินการจัดจ้างซ่อมอุปกรณ์ประเภทอิเล็กทรอนิกส์ที่ยังพอใช้ได้อยู่ให้สามารถนำมาใช้ได้อีก
เพราะครูมีความจำเป็นในการใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 การสนับสนุน/ส่งเสริมการเตรียมการสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.0 ได้ชี้แจงวิธีการเขียน
บันทึกการสอนแก่ครู ร้อยละ 73.0 มอบหมายให้ครูจัดทำแผนการสอนระยะสั้น/ประจำภาคเรียน
และร้อยละ 57.4 ให้จัดทำกำหนดการสอนและโครงการสอน แต่จากข้อมูลของครู พบว่า
ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 81.1 ยังต้องการความช่วยเหลือในเรื่องสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 77.0
ในเรื่องการวัดและประเมินผล ร้อยละ 72.0 ในเรื่องการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้
และร้อยละ 70.4 ในเรื่องการเขียนแผนการสอนและบันทึกการสอน จากข้อค้นพบนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า
การที่ผู้บริหารโรงเรียนได้มอบหมายให้ครูจัดทำแผนการสอนระยะสั้นประจำภาคเรียน ชี้แจง

เกี่ยวกับการเขียนบันทึกการสอนนั้น เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรง แต่เมื่อพิจารณาถึงความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของครูภาษาอังกฤษที่สอนอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วก็ยังต้องการความช่วยเหลืออยู่ เมื่อโรงเรียนได้เปิดสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นวิชาเลือกเสรีและได้ใช้ครูคนเดิมขึ้นไปสอนอีก ครูจึงยังต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเขียนจุดประสงค์ การเรียนรู้ แผนการสอน และบันทึกการสอนอยู่ เพราะยังไม่มีความรู้ความเข้าใจพอที่จะปฏิบัติได้ นอกจากนี้ก็ยังต้องการความช่วยเหลือในด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลด้วย

ในเรื่องนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ช่วยเหลือโดยจัดส่งครูไปอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ที่ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประจำจังหวัด (ERIC) ซึ่ง วิลลี่ลิกา รัตนโสภาส (2530) ได้ทำการวิจัยพบว่า ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประจำจังหวัด เป็นศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร และการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาทุกด้าน รวมทั้งห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วย

ส่วนการแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมการใช้หลักสูตรของครูนั้น ครูร้อยละ 91.0 ตอบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ศึกษาหลักสูตรด้วยตนเอง ร้อยละ 83.0 ตอบว่า ให้เข้ารับการอบรม และร้อยละ 67.3 ตอบว่า ให้แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน

ซึ่งสอดคล้องกับที่ เบญจมาศ เกตุพิชัย ได้ศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่ได้เตรียมการสอนล่วงหน้า โดยได้นำหลักสูตรและคู่มือการสอนวิชาภาษาอังกฤษมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และดังที่ วิชัย ราชบุรีศิริ (2526) และบุญมี เพลยอค (2529) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า ครูจะต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวหลักสูตร และโครงสร้างของหลักสูตร กับทั้งรายวิชาที่ตนรับผิดชอบในการสอนเป็นอย่างดี ดังนั้น การเตรียมการใช้หลักสูตรควรปฏิบัติก่อนลงมือสอนด้วย เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง

จากผลการวิจัยพบว่า ครูร้อยละ 62.0 ได้เตรียมสื่อและเครื่องมือทดสอบประจำบทเรียนด้วย แต่มีครูร้อยละ 31.4 ที่ได้ศึกษาแผนการสอน จุดประสงค์การเรียนรู้ จัดทำบันทึกการสอน และโครงการสอนระยะยาวในแต่ละภาคเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า ครูควรเตรียมการสอนซึ่งเป็นการเตรียมตัวจัดกิจกรรมการเรียนการสอนล่วงหน้า เพื่อที่จะดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528) ระบุว่า

การเตรียมการสอนนับว่ามีความสำคัญ เพราะจะทำให้ครูสามารถรวบรวมและเลือกข้อมูล หรือ เนื้อหาสาระของบทเรียน ช่วยให้รู้จักที่จะสร้างและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน วิธีสอน และ แบบวัดและประเมินผลได้ถูกต้อง ตลอดจนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน และมีครูส่วนน้อยที่ได้จัดทำบันทึกการสอนและโครงการสอนระยะยาว จากการ สัมภาษณ์ครูภาษาอังกฤษ พบว่า ครูส่วนใหญ่ (n = 39) ไม่ได้เขียนบันทึกการสอน สาเหตุที่ ไม่ได้เขียนบันทึกการสอนเนื่องจากแบบเรียนมีเนื้อหาเยอะและขาดความต่อเนื่อง (n = 39) มีคาบสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลา (n = 42) และไม่มีแนวทางและไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการ เขียนบันทึกการสอน (n = 41) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณีษฐ์ บัวโต และรัตนา ลักษณะโกเศศ ที่พบตรงกันว่า เนื้อหาของหลักสูตรภาษาอังกฤษมากเกินไป ครูมีหน้าที่อื่นต้อง ปฏิบัตินอกเหนือจากงานสอน ทำให้ไม่มีเวลาเตรียมการสอน และรายงานของสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2534) เกี่ยวกับงานของครูในโรงเรียนโครงการขยายโอกาส ระบุว่า ครูมีคาบที่ต้องสอนมาก เนื่องจากต้องสอนทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

2.2 ในการจัดเตรียมและการสนับสนุนการใช้สถานที่จัดกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.2 ได้จัดเตรียมห้องเรียนเดิมในการจัดการสอนภาษาอังกฤษ และมีโรงเรียน ส่วนน้อยที่ใช้ห้องสมุด โรงอาหาร ห้องชมรมภาษาอังกฤษและห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ ดังนั้น โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วยังไม่มีการจัดห้องเรียนสำหรับ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ จากการสังเกตพบว่าห้องเรียนภาษา ภาษาอังกฤษส่วนใหญ่จะใช้เรียนร่วมกันหลายกลุ่มวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเป็นห้องเรียน ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีเพียงส่วนน้อยที่สามารถจัดห้องเรียนภาษาอังกฤษ เพียงอย่างเดียวได้ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่เปิดสอนใน ระยะแรกนั้นจะประสบปัญหาในด้านห้องเรียน ทั้งนี้เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี (2534) ที่ว่า ให้เปิดขยายโอกาสทางการศึกษาได้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอยู่แล้ว และมีห้องเรียนเพียงพอ โดยไม่ต้องจัดสร้างโรงเรียนขึ้นใหม่

สำหรับการจัดห้องเรียน บรรยากาศในห้องเรียน จากข้อมูลของครู เกี่ยวกับลักษณะห้องเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 91.0 ได้จัดห้องเรียนแบบคณะเล็กเรียนเก่ง

และเรียนซ้ำ และร้อยละ 76.1 ได้จัดนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และที่รับเข้าเรียนใหม่ ให้เรียนร่วมในห้องเดียวกัน จากการสัมภาษณ์ครูวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า การจัดห้องเรียนยังไม่เหมาะสม เนื่องจากบางโรงเรียนมีนักเรียนมากเกินไปเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่ก็ไม่สามารถแยกห้องเรียนได้ เพราะครูไม่พอและไม่มียังห้องเรียน บางโรงเรียนมีนักเรียนน้อยเกินไปจึงต้องจัดคละกัน เพราะไม่ถึงเกณฑ์ที่จะแยกห้องเรียนได้

ส่วนบรรยากาศในห้องเรียนนั้น ครูร้อยละ 49.1 ได้มีการจัดป้ายนิเทศภาษาอังกฤษ และร้อยละ 47.2 ได้จัดมุมอ่านภาษาอังกฤษไว้ให้นักเรียน จากการสังเกตห้องเรียนของผู้วิจัย พบว่า สภาพห้องเรียนมีป้ายภาษาอังกฤษวันละคำเกือบทุกแห่ง (n = 17) มีมุมเกมภาษาอังกฤษ (n = 12) มุมกิจกรรมภาษาอังกฤษ (n = 4) มุมสื่อการสอน (n = 4) และป้ายนิเทศที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์และสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน (n = 7) นอกจากนี้ บางโรงเรียนมีการจัดห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน (n = 2) และมีการจัดภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาวต่างประเทศ (n = 3) นอกจากนั้นยังพบอีกว่า การจัดห้องเรียนนั้นจะเอื้อต่อการเรียนการสอน (n = 16) นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียน (n = 11) ครูวางตัวเป็นกันเองกับนักเรียน (n = 18) เกี่ยวกับเทคนิคการสอนครูได้ให้นักเรียนมีโอกาสเขียนและอ่านภาษาอังกฤษ (n = 18) อธิบายยกตัวอย่างประกอบ (n = 17) ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และได้มีการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม (n = 16) แต่ได้เรียนจากวีดิทัศน์จำนวนน้อย (n = 3) เกี่ยวกับกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน ครูส่วนใหญ่ใช้รูปภาพและสื่อการสอน (n = 17) มีส่วนน้อยที่ใช้วีดิทัศน์และเทปภาษาอังกฤษ (n = 8) มีข้อค้นพบจากผลการวิจัยเพิ่มเติมว่า วีดิทัศน์นั้น ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 64.0 ตอบว่า มีอยู่ในโรงเรียน และครูร้อยละ 25.2 ตอบว่าได้ใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน และเมื่อสังเกตจริงก็พบว่า วีดิทัศน์มีอยู่ในโรงเรียนจริง แต่ครูยังไม่ได้นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เนื่องจากไม่มีม้วนวีดิทัศน์ภาษาอังกฤษที่จะใช้สอนหรืออาจจะไม่เข้าใจการใช้ก็เป็นได้ และบางแห่งจะตั้งโทรทัศน์ไว้ในห้องพักครู ดังนั้น จึงทำให้นักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาได้เรียนภาษาอังกฤษจากวีดิทัศน์เป็นจำนวนน้อย เพราะผู้บริหารและครูยังไม่ได้ร่วมมือกันเพื่อที่จะนำวีดิทัศน์มาใช้ประกอบการสอนภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง ผู้วิจัยเห็นว่า ควรนำวีดิทัศน์มาใช้ให้เป็นประโยชน์

และผู้บริหารโรงเรียนกับครูควรประสานกันที่จะจัดหาวัสดุทัศนศึกษาภาษาอังกฤษมาใช้ประกอบการสอนให้มากเพื่อจะช่วยให้เด็กเรียนสนใจบทเรียนมากกว่าที่เป็นอยู่ เกี่ยวกับการฝึกภาษาครูให้นักเรียนฝึกออกเสียงที่เป็นปัญหาจากครูและเทป (n = 18) สำหรับกิจกรรมสรุปและประเมินผล ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป (n = 13) อนึ่ง เกี่ยวข้องข้อจำกัดของบรรยากาศในห้องเรียนภาษาอังกฤษนั้น จากการสัมภาษณ์ครูภาษาอังกฤษพบว่า บรรยากาศในห้องเรียนที่ยังไม่เหมาะสมนั้น เนื่องจากบางโรงเรียนนั้น ห้องเรียนอยู่ในอาคารเรียนชั่วคราว อาคารร้อนอบอ้าว นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เก่าและมาเข้าเรียนใหม่มีปัญหาในการปรับตัว คุยเสียงดัง และไม่สนใจบทเรียนที่อาจเกินไป

เกี่ยวกับการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 76.1 ได้จัดห้องเรียนตามกิจกรรมการเรียนการสอน และมีส่วนน้อยร้อยละ 40.2 และ 3.1 ที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และจัดไปทัศนศึกษา ตามลำดับ สอดคล้องกับที่ อาลี-ฮัมซาร์-อาบู-การาราร์ห์ (Ali-Hamzah-Abu-Ghararah, 1987 : 3291 A) และ โมฮัมเหม็ด เอ.อี. อัล-อาเฮดิบ (Mohammed A.E. AL - Ahaydib, 1988 : 1997 - A) ได้ทำการวิจัยพบว่า การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและสนุกสนาน จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2.3 การสนับสนุน/ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับการสนับสนุน/ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 62.4 ได้สนับสนุนและส่งเสริมการจัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษ และร้อยละ 53.0 ได้สนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมตอบปัญหาวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งจากการสังเกตของผู้วิจัย ได้พบว่า ห้องชมรมภาษาอังกฤษนั้นใช้เป็นห้องเรียน และจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภาษาอังกฤษด้วย บางโรงเรียนได้จัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษเรียบร้อยแล้ว บางโรงเรียนกำลังเริ่มจัดตั้งชมรมภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการดำเนินการที่ถูกต้อง ดังที่ สุมิตร คุณานุกร (2523) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความสำคัญ คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กเรียนได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ใช้ความคิดไปในทางที่สร้างสรรค์ และยังช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถพิเศษของตน และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2526) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้สดี

กฤอินทร์ (2530) ยังได้กล่าวว่า ชมรมภาษาอังกฤษเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจ และ ความสมัครใจของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความรู้ ความบันเทิง และได้แสดงออกตาม ความสามารถของตน

เกี่ยวกับการให้บริการแนะแนวการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้บริหาร- โรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.0 ได้มอบหมายให้ครูวิชาภาษาอังกฤษ และร้อยละ 52.0 ได้มอบหมายให้ครูวิชาการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทำหน้าที่ให้บริการแนะแนวการเรียน ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะจะทำให้ให้นักเรียนสามารถเลือกวิชาที่จะเรียน ต่อไปอย่างได้ผล เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน ดังที่ สุโขทัย มณีจันทร์เกิด (2528) กล่าวว่า ความร่วมมือของครูในการแนะแนวจะทำให้การเรียนของนักเรียนประสบ ผลสำเร็จได้ตามความต้องการของนักเรียนแต่ละคน

2.4 การสนับสนุน/ส่งเสริมการใช้สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ พบว่า เกี่ยวกับการสำรวจ ความต้องการการใช้สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 91.0 ได้สำรวจ สอบถามความ ต้องการการใช้สื่อการเรียนการสอนจากครูประจำวิชา และร้อยละ 62.0 ได้สำรวจจำนวนและ ประเภทของสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ของโรงเรียน นอกจากนี้ยังได้บริการการจัดมุมสื่อใน ห้องเรียนด้วย เกี่ยวกับสื่อและอุปกรณ์ที่มีอยู่ของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ตอบว่า ได้แก่ บัตรคำ เครื่องบันทึกเสียง บัตรภาพ และเครื่องฉายแผ่นโปร่งใส จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารโรงเรียนระบุว่าสื่อและอุปกรณ์วิชาภาษาอังกฤษยังมีไม่เพียงพอ สิ่งที่ต้องการ คือ เทปเสียงของเจ้าของภาษา วัสดุทัศน สไลด์ และภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ บัตรคำ บัตรภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาและเร้าความสนใจ และใบงานความรู้และกิจกรรมทางภาษา สำหรับการใช้ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ของครูวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้บัตรคำ บัตรภาพ และ เทปบันทึกเสียงประกอบการสอนของตน เนื่องจากสื่อดังกล่าวเป็นสื่อที่มีในโรงเรียนประถมศึกษา ใช้มากที่สุด เพราะผลิตง่ายและใช้ได้ทันที

เกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือเรื่องสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ครูร้อยละ 84.3 ต้องการงบประมาณในการจัดซื้อเพิ่มเติม และร้อยละ 76.1 ต้องการความช่วยเหลือ เรื่องความเข้าใจในการผลิตและสาธิตการใช้สื่อ และวัสดุอุปกรณ์ ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนที่จะ เข้าอยู่ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาควรมีการเตรียมงบประมาณไว้อย่างเพียงพอ

นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนยังควรจะใช้ความสามารถในการหาเงินนอกงบประมาณอื่น ๆ มาช่วยในการจัดซื้อสื่อเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครู ดังที่ วิจิตร ศรีสอาด (2514) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีจิตสำนึกทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Minded) มากกว่าเดิม เพราะประเทศไทยเรามีงบประมาณจำกัด จะรอต้งงบประมาณแผ่นดินอย่างเดียวยังไม่ได้ จะต้องรู้ว่าแหล่งที่จะได้เงินอยู่ที่ไหน จะได้อะไร ในกรณีเช่นนี้ควรร่วมมือกับชุมชน สมาคมเจ้าวัด เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น สำหรับข้อค้นพบที่ว่า ครูต้องการความช่วยเหลือเหลือเกินกับความเข้าใจในการผลิตและสาธิตการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้ในนวัตกรรมใหม่ ๆ มาให้คำแนะนำการผลิตและสาธิตการใช้สื่อ โดยจัดประชุมปฏิบัติการและเชิญครูภาษาอังกฤษในกลุ่มโรงเรียนมาร่วมประชุม ดังที่ สุทธศิลป์ จันทร์เหลือ (2531) ได้ศึกษาปัญหาของครูในการสอนภาษาอังกฤษวิชาหลักระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูยังมีปัญหาในการใช้สื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์อยู่ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาควรสนับสนุนการสาธิตการใช้สื่อที่ถูกต้องให้แก่ครูด้วย เพื่อครูจะได้ใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ในด้านการสนับสนุน/ส่งเสริมการวัด/ประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า เกี่ยวกับการสนับสนุน/ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด/ประเมินผล ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 87.2 ได้มอบหมายให้ครูศึกษาจากคู่มือการประเมิน การเรียนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 78.0 จัดส่งครูเข้ารับการอบรมและประชุมปฏิบัติการ และร้อยละ 51.1 ได้ให้ครูไปศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียน วิชาภาษาอังกฤษที่โรงเรียนมัธยมศึกษาจัดขึ้น ตรงกับที่ สัจด์ อุทรานันท์ (2528) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด และส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนในที่สุด

สำหรับการปฏิบัติของครูในด้านการวัดและประเมินผล เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษร่วมกับกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 78.0 ได้จัดทำขึ้นโดยยึดเนื้อหาในแบบเรียน ร้อยละ 77.4 ได้จัดทำโดยยึดจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนต้องปฏิบัติตามหลักการประเมินผลการเรียนที่กรมวิชาการ

(2534 ค) ระบุว่า ให้วัดและประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กลุ่มโรงเรียน กำหนด เกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือด้านการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ ครูร้อยละ 84.3 ต้องการการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลทักษะ ภาษาอังกฤษที่ตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร ร้อยละ 78.0 ต้องการการอบรมการเขียนข้อทดสอบ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และร้อยละ 69.1 ต้องการคำแนะนำและคำชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอน การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเกียรติ ละเอียดทอง (2526) ที่พบว่า ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มีปัญหาครู เคยเรียนการวัด/ประเมินผลในสถาบันการศึกษาวิชาชีพครู แต่ยังไม่เคยได้รับการฝึกอบรม และยังมีคำสั่งวิธีการวัดและประเมินผลอยู่บ้าง ผู้วิจัยเห็นว่า ควรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียนกับกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ดำเนินการจัดประชุมปฏิบัติการการวัดและประเมินชั้น โดยขอความร่วมมือเรื่องงบประมาณสนับสนุน บางส่วน และวิทยากรจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งจะช่วยให้การช่วยเหลือครูได้ผลและมีความ รวดเร็วยิ่งขึ้น

2.6 การจัดการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.2 ได้มอบหมายให้ครูพิจารณาผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการจัดสอนซ่อมเสริม และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน พบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีปัญหาเนื่องจากพื้นฐานความรู้และระดับสติปัญญา ของนักเรียนต่างกันกับนักเรียนบางคนไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาก่อน (ระดับ ป.5-6) และต้อง เริ่มสอนใหม่ นอกจากนี้ จากการสอบถามครูเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียนที่เรียนช้า ครูร้อยละ 65.0 ตอบว่า นักเรียนขาดแคลนหนังสือเรียน ร้อยละ 57.2 ตอบว่านักเรียนไม่ค่อทำงาน ที่มอบหมายให้ และร้อยละ 50.0 ตอบว่า ความพร้อมของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และที่เข้าเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสอนซ่อมเสริมนั้นเป็นปัญหาเรื้อรังมานาน จากการศึกษา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ พบว่า มีปัญหาอยู่เหมือนเดิม และก็ยังไม่มีมาตรการแก้ปัญหาค้นหาอย่าง จริงจัง นั่นคือ ควรแก้ไขตรงที่การเลือกเปิดวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในระดับประถมศึกษานั้น ควรคำนึงถึงความพร้อมของครู ไม่ว่าจะเป็นด้านวุฒิการศึกษา ความสนใจ และประสบการณ์ ถ้าหากมีความพร้อมทั้งครูและสื่อรวมทั้งวัสดุอุปกรณ์จริง ๆ ก็ควรเปิดสอน นักเรียนที่เรียนก็ต้อง สนใจภาษาอังกฤษอย่างจริงจังด้วย ปัญหา ก็จะหมดไป แต่ถ้าหากว่าเปิดสอนกันทั่วไปโดยไม่คำนึง

ถึงเกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียนที่จะเปิดขยายสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเลือกเปิดสอนภาษาอังกฤษเพียงให้ครบตามหลักสูตรเท่านั้น ส่อมก่อให้เกิดปัญหาเด็กเรียนอ่อน ก็จะทำให้เสียเวลาในการจัดสอนซ่อมเสริมกันในระดับมัธยมศึกษาด้วย

เกี่ยวกับการปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริมนั้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 57.4 ได้ประชุมชี้แจงความสำคัญของการสอนซ่อมเสริมแก่ครูหัวหน้ากลุ่มวิชาภาษาและครูวิชาภาษาอังกฤษ และร้อยละ 55.0 ได้มอบหมายให้ครูบันทึกการสอนและบันทึกผลการสอนซ่อมเสริม สำหรับครูร้อยละ 72.0 ได้ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าโดยให้นักเรียนเก่งช่วยสอน และร้อยละ 50.3 ได้สอนเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ เกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ครูร้อยละ 63.0 ได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงออกตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ และร้อยละ 56.0 ได้จัดแข่งขันตอบปัญหาวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยเห็นว่า การสอนซ่อมเสริมมีความสำคัญมากต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ดังที่ จุฑา จีโยโชค (2530) กล่าวว่า การสอนซ่อมเสริมมีความจำเป็น คือ ต้องสอนซ่อมให้กับนักเรียนที่ยังไม่เข้าใจบทเรียน และไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างชัด และสอนเสริมให้นักเรียนที่เข้าใจบทเรียนแล้ว แต่ยังคงต้องการเรียนเพิ่มเติมตามความสามารถของตน

เกี่ยวกับปัญหาการสอนซ่อมเสริมของครูนั้น จากการสัมภาษณ์ครูภาษาอังกฤษ พบว่า ครูส่วนใหญ่ ($n = 40$) ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสอนซ่อมเสริม และ ($n = 41$) ขาดแบบฝึกหัดที่จะสอนซ่อมให้กับนักเรียนเรียนช้า และขาดเนื้อหาภาษาอังกฤษที่จะสอนเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนเก่ง จากข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ อยู่สุขเจริญ (2531) ที่ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ เห็นว่า การสอนซ่อมเสริมมีความสำคัญมาก แต่ครูต้องประสบปัญหา คือ มีชั่วโมงสอนมาก มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน จำนวนครูที่สอนซ่อมเสริมไม่เพียงพอ ใช้วิธีปฏิบัติในการสอนซ่อมเสริม ขาดงบประมาณในด้านสื่อ ขาดแหล่งค้นคว้า สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญ ไม่มีเวลาและขาดความกระตือรือร้น สำหรับการเรียนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษ และจากปัญหาที่ค้นพบดังกล่าวมาทำให้ทราบว่า แม้ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาที่เริ่มเปิดสอนใหม่ ๆ ก็ยังประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ผู้วิจัยเห็นว่า ถ้าหากจะแก้ปัญหาเรื่องการสอนซ่อมเสริมจริง ๆ แล้ว ควรเริ่ม

สร้างพื้นฐานภาษาอังกฤษให้ดีที่ระดับประถมศึกษา ซึ่งบางโรงเรียนได้เริ่มสอนภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กล่าวโดยสรุปแล้วจะเริ่มสอนในชั้นใดก็ตามควรจัดครูที่มีความรู้ความสามารถเข้าสอน และตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนสอน และแก้ปัญหาตามลำดับ มิฉะนั้นแล้วเมื่อนักเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษา ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแล้วไปศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษาก็จะก่อให้เกิดปัญหาต้องมีการจัดการสอนซ่อมเสริมให้อีก และอีกประการหนึ่ง หากครูได้วางแผนการสอนโดยเขียนแผนการสอนและบันทึกการสอน ศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจตลอด หลักสูตร เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ กับเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ตรงตามที่ต้องการวัดแล้ว ก็จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ไม่ต้องมีการจัดสอนซ่อมเสริม ให้อีก

2.7 ในก้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 84.4 ได้มีการนิเทศการสอน โดยพิจารณา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการสอบถามครูวิชาภาษาอังกฤษ และร้อยละ 80.1 ได้ไปเยี่ยมชั้นเรียนและนิเทศภายในด้วย เกี่ยวกับผู้นิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารและครูให้ข้อมูลตรงกันว่าผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา และครูวิชาภาษาอังกฤษที่ได้รับมอบหมายให้ทำการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร และวิธีการนิเทศ คือ การเยี่ยมชั้นเรียน และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ตรงกับที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2534) ระบุว่า ผู้ทำหน้าที่นิเทศภายใน โรงเรียน อาจเป็นผู้บริหารโรงเรียน หรือครูร่วมกับผู้บริหารก็ได้ ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียน ควรเป็นผู้นำ ผู้กระตุ้นและจัดระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ ฟาริดา อับดุล ราฮิม บาโดร (Farida Abdul Rahim, Badri, 1992 : 2384 A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของครูในฐานะศึกษานิเทศก์ พบว่า ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นิเทศ ในโรงเรียนควรมีความเข้าใจการนิเทศเป็นอย่างดี และมีทัศนคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา โดยการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและการเยี่ยมชั้นเรียน

สำหรับปัญหาการนิเทศและติดตามผลนั้น จากการสัมภาษณ์ครู (n = 35) พบว่า ไม่ค่อยได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัดเท่าที่ควร

ผู้บริหารและครูที่ได้รับมอบหมายยังไม่มี ความชำนาญในการนิเทศ ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาดังกล่าว น่าจะร่วมกันแก้ไขอย่างรีบด่วน เพราะการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรทำให้ทราบปัญหา และความต้องการของครู เพื่อนำมาปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ และผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ความสำคัญเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรกำหนดผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ให้ชัดเจน และผู้บริหารก็ควรติดตามผล การนิเทศอย่างสม่ำเสมอ อนึ่ง ผู้บริหารและครูที่ได้รับมอบหมายควรมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องที่จะนิเทศเป็นอย่างดี และควรวางแผนการนิเทศภายในให้เป็นระบบ ทั้งนี้ ศึกษานิเทศก์- อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัด รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศ หลักสูตรภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในด้านเนื้อหาและเทคนิคการสอนเป็นอย่างดีก่อน ที่จะทำการนิเทศ เพราะการนิเทศมิใช่การจับผิดการสอนของครู แต่ควรเป็นการช่วยเหลือใน ปัญหาที่เกิดขึ้น กับเป็นการให้กำลังใจแก่ครูในการสอน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า จะทำให้การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษมีปัญหาน้อยลง และประสบผลสำเร็จในที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร

จากที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใน โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ จึงขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัด ควรได้ดำเนินการดังนี้

1. ควรร่วมกันกำหนดเกณฑ์สำหรับโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในการที่จะเปิดสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี ในด้านอาคารสถานที่ บุคลากรผู้สอน สื่อและอุปกรณ์ และความจำเป็นของพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. เกี่ยวกับการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร ควรร่วมกันจัดประชุม ปฏิบัติการอบรม หรือสัมมนาให้กับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการ วางแผนก่อนการใช้หลักสูตร เทคนิคการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร การเตรียมบุคลากร

การจัดหาและจัดทำเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร และการเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมในการนำหลักสูตรไปใช้

3. เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ควรร่วมกันจัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการเตรียมการสอน การผลิตสื่อและการใช้สื่อที่มีอยู่ การวัดและประเมินผล กระบวนการสอนซ่อมเสริม รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การจัดห้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ตลอดจนอบรมศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศการใช้หลักสูตร

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ควรได้ดำเนินการดังนี้

1. ควรร่วมมือกันวางแผนการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม ทั้งนี้เพื่อให้การใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษประสบผลสำเร็จและเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด
2. ควรร่วมมือกันผลิตสื่อที่จำเป็นในการใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ และอบรมการจัดทำแผนการสอน การเขียนบันทึกการสอน รวมทั้งการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้แก่ครู
3. ควรอบรมและชี้แจงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลแก่ครู ตลอดจนกระบวนการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้าและเรียนเก่ง เพื่อให้การสอนซ่อมเสริมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำความรู้วิชาภาษาอังกฤษไปใช้ของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน
3. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน